

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 4Tdo/20/2016
Identifikačné číslo spisu: 5114011332
Dátum vydania rozhodnutia: 30.10.2017
Meno a priezvisko: JUDr. Martin Piovartsy
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2017:5114011332.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí konanom 30. októbra 2017 v Bratislave, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Martina Piovartsyho a sudcov JUDr. Pavla Farkaša a JUDr. Petra Hatalu, v trestnej veci proti obvinenému Z. L., pre prečin marenia výkonu úradného rozhodnutia podľa § 348 ods. 1 písm. d/ Tr. zák., o dovolaniach obvineného a jeho družky Z. K., oboch podaných prostredníctvom obhajcu JUDr. Ladislava Potockého, proti rozsudku Krajského súdu v Žiline z 22. júla 2015, sp. zn. 2 To 38/2015, takto

rozhodol:

Podľa § 382 písm. c/ Tr. por. dovolania obvineného Z. L. a jeho družky Z. K. s a o d m i e t a j ú .

Odôvodnenie

Okresný súd Žilina rozsudkom z 31. marca 2015, sp. zn. 3 T 184/2014, uznal obvineného za vinného zo spáchania prečinu marenia výkonu úradného rozhodnutia podľa § 348 ods. 1 písm. d/ Tr. zák. na skutkovom základe, že

dňa 20.4.2014 v čase o 14.52 hod. viedol po ceste I/18 v K., okr. T., v smere jazdy od T. na C. osobné motorové vozidlo zn. C., ev. č. R., kde bol zastavený a kontrolovaný hliadkou ODI Žilina z dôvodu prekročenia povolenej rýchlosti, pričom rozhodnutím OR PZ v Žiline, Okresného dopravného inšpektorátu Žilina sp. zn. ORP-P-498/ODI-2013-II zo dňa 9.9.2013, právoplatným dňa 9.9.2013, mu bol uložený zákaz činnosti viesť motorové vozidlá na dobu 12 (dvanásť) mesiacov, ktorý mu začal plynúť od nadobudnutia právoplatnosti tohto rozhodnutia.

Za to súd obvinenému podľa § 348 ods. 1, § 38 ods. 2 Tr. zák. uložil trest odňatia slobody vo výmere šesť mesiacov a podľa § 48 ods. 2 písm. a/ Tr. zák. ho na výkon trestu zaradil do ústavu s minimálnym stupňom stráženia. Podľa § 61 ods. 2 Tr. zák. súd obvinenému zároveň uložil trest zákazu činnosti vodiča, t. j. zákaz viesť akékoľvek motorové vozidlá, vo výmere dva roky.

Proti rozsudku súdu prvého stupňa podal odvolanie obvinený, prokurátor, svedkyňa - družka obvineného Z. K. a svedok R. K..

Krajský súd v Žiline rozsudkom z 22. júla 2015, sp. zn. 2 To 38/2015, podľa § 321 ods. 1 písm. d/, ods. 3 Tr. por. zrušil napadnutý rozsudok vo výroku o treste a na základe § 322 ods. 3 Tr. por. pri nezmenenom skutkovom a právnom stave obvinenému podľa § 348 ods. 1, § 38 ods. 2, ods. 4 Tr. zák., § 37 písm. m/ Tr. zák. uložil trest odňatia slobody vo výmere desať mesiacov a podľa § 48 ods. 2 písm. a/ Tr. zák. ho na výkon trestu zaradil do ústavu s minimálnym stupňom stráženia pri súčasnom uložení trestu zákazu činnosti viesť motorové vozidlá akéhokoľvek druhu podľa § 61 ods. 1, ods. 2 Tr. zák. na dva roky. Zároveň podľa § 319 Tr. por. odvolanie obvineného a jeho družky Z. K. zamietol a podľa § 316 ods. 1 Tr. por. zamietol i odvolanie R. K. ako osoby neoprávnenej na podanie odvolania.

Proti rozhodnutiu krajského súdu podal dovolanie obvinený i jeho družka Z. K.

Obvinený vo svojom dovolaní uplatnil dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c/, písm. i/ a písm. l/ Tr. por., teda že bolo zásadným spôsobom porušené jeho právo na obhajobu, rozhodnutie bolo založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia a odvolací súd zamietol jeho odvolanie, hoci na to neboli splnené podmienky. V bližšom odôvodnení dovolania spochybnil pravdivosť a hodnovernosť výpovedí svedkov Z. N., s ktorým mal pred predmetnou cestnou kontrolou konflikt, a A. R.. Výpovede týchto svedkov boli podľa neho spochybnené výpoveďou R. K. a Z. K.. Poukázal aj na skutočnosť, že z cestnej kontroly nebol vyhotovený úradný záznam a chýba akýkoľvek doklad o tom, že by v kritický deň riadil motorové vozidlo. Svedkovia R. K. a Z. K. zhodne uvádzali, že vozidlo viedla osoba menom Z.. Rovnako podstatná bola skutočnosť, že Z. K. mala problémy s tehotenstvom, čo súd podľa neho nemôže bagatelizovať. Dovolateľ poukázal aj na dôkazy, ktoré v tejto veci navrhol vykonať, a to evidenciu a lustráciu úkonov A. R. za účelom preverenia možnosti jeho prítomnosti pri cestnej kontrole, keďže svedok Z. N. v prípravnom konaní tvrdil, že vykonával službu sám, a na hlavnom pojednávaní už hovoril v množnom čísle. Poukázal aj na ďalšie rozpory vo výpovediach svedka Z. N. a vyslovil záver, že v predmetnej veci existujú pochybnosti o jeho vine, preto mala byť použitá zásada v pochybnostiach v prospech obvineného. V ostatnom poukázal na svoje výpovede z prípravného konania a na hlavnom pojednávaní. Vzhľadom na uvedené navrhol, aby dovolací súd rozsudkom vyslovil porušenie zákona, aby zrušil rozsudky súdov nižšieho stupňa a prikázal okresnému súdu vec v potrebnom rozsahu znova prejednať a rozhodnúť.

Rovnopis dovolania obvineného bol v zmysle § 376 Tr. por. doručený na vyjadrenie ostatným stranám konania.

K dovolaniu obvineného sa vyjadrila prokurátorka Okresnej prokuratúry Žilina, ktorá konštatovala, že uplatnené námietky sa týkajú výlučne správnosti a úplnosti zisteného skutkového stavu a správnosti hodnotenia výsledkov vykonaného dokazovania, čo nemôže byť predmetom preskúmania dovolacím súdom. V dovolaní neboli žiadnym spôsobom konkretizované dovolacie dôvody spočívajúce v nesprávnom právnom posúdení skutku a porušení práva na obhajobu. K dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. l/ Tr. por. prokurátorka podotkla, že odvolanie obvineného bolo zamietnuté podľa § 319 Tr. por., nie podľa § 316 ods. 1 Tr. por., ako obvinený namietal. S ohľadom na uvedené skutočnosti navrhla dovolanie odmietnuť podľa § 382 písm. c/ Tr. por.

Vyjadrenie prokurátorky bolo doručené obvinenému a jeho obhajcovi (I. ÚS 355/2015), ktorí sa k nemu nevyjadrili.

Na základe výzvy súdu prvého stupňa na odstránenie nedostatkov dovolania obvinený svoje dovolanie doplnil samostatným podaním datovaným 22. októbra 2015 (doručené okresnému súdu 26. októbra 2015), v ktorom dovolacie dôvody upresnil a doplnil. Zásadné porušenie práva na obhajobu videl v tom, že súd prvého stupňa odmietol vykonať ním navrhovaný dôkaz, hoci tento dôkaz mal zabezpečiť objasnenie veci a bol taký významný, že jeho nevykonaním došlo k porušeniu § 2 ods. 10 Tr. por. Dovolacie dôvody rozšíril o § 371 ods. 1 písm. g/ Tr. por., v rámci ktorého nezákonnosť vykonaného dokazovania mala spočívať v tom, že A. R. bol pribratý do konania ako svedok až v súdnom konaní,

pričom v prípravnom konaní sa svedok Z. N. vyjadril, že cestnú kontrolu vykonával sám. Nesprávne právne posúdenie skutku podľa obvineného spočívalo v tom, že svedkovia súrodenci K. sa vyjadrili len k podstatným veciam a okolnostiam, pričom otázka, či sa svedok A. R. nachádzal pri cestnej kontrole, bola týmto svedkom položená až na hlavnom pojednávaní a ich odpoveď bola záporná. Napriek tomu konajúca sudkyňa tieto skutočnosti vyhodnotila ako rozpory vo výpovediach svedkov. V ďalšom sa obvinený podrobne vyjadroval ku skutkovému stavu a povinnostiam príslušníkov Policajného zboru a dovolacie dôvody obsahovo doplnil aj o dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. e/ Tr. por. Mal za to, že sudkyňa JUDr. Z. F. bola zaujatá z dôvodu jej pomeru k veci, keď jej manžel je príslušníkom Policajného zboru, čo sa podľa obvineného premietlo do sympatií voči svedkom Z. N. a A. R. ako príslušníkom Policajného zboru a došlo k porušeniu práva na nestranné a spravodlivé rozhodnutie.

V doplnení dovolania prostredníctvom advokáta (datovanom 30. októbra 2015, doručeným okresnému súdu 3. novembra 2015) obvinený zdôraznil, že v konaní nebol produkovaný a vykonaný žiaden dôkaz, ktorý by potvrdzoval, že motorové vozidlo viedol on. Práve naopak, svedkovia Z. K. a R. K. potvrdili, že vozidlo viedla iná osoba. Zo zápisnice o priestupku muselo byť zrejmé, že cestnú kontrolu vykonávali dvaja policajti, napriek tomu svedok A. R. nebol predvolaný na výsluch. Muselo byť teda zrejmé, že pri výkone cestnej kontroly sa nenachádzal, čo podľa obvineného vyplývalo aj z výpovede svedka N.. V prípravnom konaní nedošlo k zákonnému výsluchu svedkov svedčiacich v jeho prospech, pretože im neboli položené otázky, ktorými by sa objasnili okolnosti svedčiace v jeho prospech. Pokiaľ ide o dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. l/ Tr. por., tento podľa obvineného spočíval v tom, že jeho odvolanie bolo zamietnuté, hoci bolo v celom rozsahu dôvodné po hmotnoprávnej a procesnoprávnej stránke.

Obe doplnenia boli zaslané na vyjadrenie ostatným stranám konania, ktoré sa k nim nevyjadrili.

V priebehu dovolacieho konania obvinený zmenil obhajcu. JUDr. Andrea Gireth ako novozvolená obhajkyňa dovolanie doplnila podaním datovaným 27. mája 2016, doručeným najvyššiemu súdu 1. júna 2016. Dovolacie dôvody boli vymedzené s poukazom na ustanovenia § 371 ods. 1 písm. c/, g/, i/ Tr. por. Porušenie práva na obhajobu malo spočívať v nevykonaní navrhnutých dôkazov, konkrétne v nepredložení evidencie, nevykonaní lustrácie úkonov policajta R. a lustrácie evidenčných záberov z laserového rýchlomeru značky Lidar. Nezákonnosť vykonaných dôkazov tkvela v tom, že sudy nižšieho stupňa sa nevyrovnali so všetkými okolnosťami významnými pre rozhodnutie, pričom vina nebola v konaní preukázaná. Správa o výsledku objasňovania priestupku je rozporná, keďže existujú takéto správy dve (písaná rukou a na počítači), pričom prvá z nich pripúšťa, že by odsúdený mohol byť iným účastníkom cestnej premávky. Orgány činné v trestnom konaní nevykonali všetky úkony smerujúce k vypátraniu svedka Z., najmä nepožiadali o spoluprácu príslušné turecké alebo iné orgány. Napokon obvinený prostredníctvom obhajkyne namiel i výpoveď svedka Q. C., vyšetrovateľa, na hlavnom pojednávaní 31. marca 2015, ktorá podľa neho nemá povahu právne relevantného procesného úkonu, keďže jeho postavenie je nezlučiteľné s postavením svedka. Dôvodom je skutočnosť, že o priebehu úkonu trestného konania svedčí zápisnica o úkone či iná listina, v tomto prípade upovedomenie obhajcov o výsluchu. Nesprávne právne posúdenie skutku malo byť spôsobené tým, že zo skutkových zistení oboch súdov nižšieho stupňa vyplývajú zásadné nedostatky v preukazovaní znakov trestného činu, najmä skutočnosti, že skutok spáchal obvinený. Navrhol, aby najvyšší súd vyslovil porušenie zákona a zrušil rozhodnutia súdov nižšieho stupňa vo výroku o vine i treste z dôvodu porušenia zákona v ustanoveniach § 2 ods. 1, ods. 10, ods. 11, ods. 14, § 34 ods. 2 a § 272 ods. 3 Tr. por., za súčasného prikázania veci okresnému súdu na nové prerokovanie a rozhodnutie.

Doplnenie dovolania bolo zaslané na vyjadrenie ostatným stranám konania.

K doručenému doplneniu dovolania obvineného sa podaním datovaným 2. augusta 2016, doručeným najvyššiemu súdu 4. augusta 2016, vyjadril obhajca Z. K. JUDr. Ladislav Potocký, ktorý uviedol, že nemá žiadne pripomienky ani námietky a s jeho obsahom súhlasí.

Vyjadrenie JUDr. Potockého bolo zaslané obvinenému a jeho obhajkyňi, ktorí sa k nemu ďalej

nevyjadrovali.

Z dôvodu ukončenia zastupovania obvineného obhajkyňou JUDr. Gireth bol v ďalšom priebehu dovolacieho konania opatrením najvyššieho súdu z 23. februára 2017 obvinenému ustanovený obhajca JUDr. Martin Prieceľ. K podanému dovolaniu a jeho doplneniam sa novoustanovený advokát vyjadril elektronickým podaním so zaručeným elektronickým podpisom z 10. apríla 2017 tak, že na predchádzajúcich podaniach zotrval, stotožnil sa s nimi a osobitným vlastným podaním dovolanie nedoplnil.

Obvinený samostatným podaním datovaným 21. marca 2017, doručeným najvyššiemu súdu 22. marca 2017, svoje dovolanie opätovne doplnil. Citujúc judikatúru najvyššieho súdu zdôraznil zásadu prezumpcie neviny a zásadu in dubio pro reo, ktoré neboli v konaní zohľadnené. V ostatnom sa pridržiaval predchádzajúcich podaní.

Doplnenie dovolania bolo zaslané na vyjadrenie ostatným stranám konania.

Obhajca Z. K. JUDr. Ladislav Potocký sa k doručenému doplneniu dovolania vyjadril podaním datovaným 5. mája 2017, doručeným najvyššiemu súdu 11. mája 2017, tak, že k nemu nemá pripomienky ani námietky a s jeho obsahom súhlasí.

Svedok R. K. sa k doplneniu dovolania vyjadril podaním datovaným 11. mája 2017, doručeným najvyššiemu súdu 15. mája 2017, tak, že s ním plne súhlasí.

Vyjadrenie JUDr. Potockého a R. K. bolo zaslané obvinenému a jeho obhajcovi.

Obvinený na vyjadrenia reagoval podaním datovaným 6. októbra 2017, doručeným najvyššiemu súdu 10. októbra 2017. Uvedol, že doručené vyjadrenia považuje za písomnosti informatívneho charakteru bez potreby sa k nim vyjadriť, navyše ak tieto obsahovali súhlasné stanoviská k doplneniu jeho dovolania. Zároveň týmto podaním opätovne doplnil svoje dovolanie o ďalšiu argumentáciu týkajúcu sa použiteľnosti dôkazu, výpovede svedka Q. C., a v tejto súvislosti poukázal na rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 1 Tdo V 16/2011 a 1 To 3/2015, v ktorých bolo vyslovené porušenie zákona. Citujúc jednotlivé pasáže uvedených rozhodnutí, čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd i čl. 7 ods. 5 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „Ústava“) uzavrel, že skutočnosť, že orgán činný v trestnom konaní nesmie pôsobiť v tom istom konaní ako svedok, napĺňa dovolací dôvod podľa § 371 Tr. por. V ďalšej argumentácii poukázal na príspevky zverejnené na internetovom portáli „youtube“ týkajúce sa nezákonnosti Inšpekcie PZ a vyjadrení sudcov najvyššieho súdu v tejto veci aj v súvislosti s použiteľnosťou výpovedí príslušníkov PZ ako svedkov. Podľa obvineného ide o rovnakú situáciu aj v jeho prípade, preto by najvyšší súd aj v prejednávanej veci mal postupovať rovnako, ako v medializovaných kauzách. Na záver citoval ustanovenia § 382a a § 386 Tr. por.

K doplneniu dovolania obvineného sa vyjadrili R. K. a Z. K., ktorí boli s jeho obsahom oboznámení samotným obvineným.

R. K. vo vyjadrení datovanom 6. októbra 2017, doručenom najvyššiemu súdu 10. októbra 2017, uviedol: „Z. L. ma listom informoval o tom, že 6. 10. 2017 podal ďalšie vyjadrenie k dovolaniu. K jeho doplneniu chcem uviesť, že sa s ním stotožňujem a dopĺňať ho nebudem“.

Z. K. vo vyjadrení datovanom 6. októbra 2017, doručenom najvyššiemu súdu 10. októbra 2017, uviedla: „Z. L. ma expresným listom informoval, že dňa 6.10.2017 podal ďalšie vyjadrenie k dovolaniu. K jeho doplneniu chcem uviesť, že s ním súhlasím a dopĺňať ho nebudem“.

Doplnenie dovolania obvineného zo 6. októbra 2017 bolo zaslané na vyjadrenie aj príslušnej prokuratúre, ktorá sa k nemu ďalej nevyjadrovala.

Dovolanie v prospech obvineného a s jeho výslovným písomným súhlasom (§ 369 ods. 5 Tr. por.) podala aj jeho družka Z. K. samostatným podaním i podaním urobeným prostredníctvom obhajcu, a to z dôvodov podľa § 371 ods. 1 písm. c/, e/, g/, i/ Tr. por., teda pre zásadné porušenie práva na obhajobu, rozhodovanie vylúčeného sudcu, nezákonnosť vykonaných dôkazov a nesprávne právne posúdenie zisteného skutku. V bližšom zdôvodnení dovolateľka v podstate zopakovala dovolacie námietky samotného obvineného a čiastočne ich doplnila. Konkrétne k porušeniu práva na obhajobu uviedla nerešpektovanie § 2 ods. 9 Tr. por. a odopretie vykonania obvineným navrhnutých dôkazov (lustrácia sekvenčných záberov z laserového rýchlomeru značky Lidar), ktoré by preukázali účelovosť výpovedí svedkov R. a N. zapríčinenú osobným konfliktom obvineného so svedkom N.. Nezákonnosť vykonaných dôkazov podľa nej tkvela v porušení ustanovenia § 2 ods. 10 a § 201 ods. 2 a 4 Tr. por. pri zisťovaní skutkového stavu, keď svedok R. bol do konania pribratý až na hlavnom pojednávaní, pričom svedkovia K. a K. v prípravnom konaní vypovedali len ku skutočnostiam týkajúcim sa cestnej kontroly. Výsluch prebehol nezákonným spôsobom, pretože svedkom neboli položené otázky, ktoré by viedli k spravodlivému rozhodnutiu. Tento nedostatok však súd prvého stupňa vyhodnotil ako rozpory vo výpovediach svedkov, z čoho je zrejmé, že rozhodnutie je založené aj na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku (§ 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por.), keďže výpovede sa len mierne odchyľovali. V ďalšom Z. K. poukazovala na rozpory a (ne)vierohodnosť výpovedí svedkov R. a N. ako príslušníkov PZ a na zaujatosť sudkyne JUDr. Z. F. z dôvodu, že jej manžel je rovnako príslušníkom PZ. V dovolaní podanom prostredníctvom obhajcu doplnila, že došlo k porušeniu § 2 ods. 12 Tr. por. upravujúceho hodnotenie dôkazov a v konaní neboli podľa nej produkované dôkazy preukazujúce vinu obvineného, preto o jeho vine existuje dôvodná pochybnosť. Vzhľadom na uvedené navrhla, aby najvyšší súd postupoval podľa § 382a alebo § 383 Tr. por. a jej dovolaniu vyhovel.

Dovolanie bolo v zmysle § 376 Tr. por. zaslané na vyjadrenie ostatným stranám konania.

JUDr. Ladislav Potocký (pôvodne ako obhajca obvineného, neskôr i obhajca Z. K.) sa k dovolaniu vyjadril podaním datovaným 6. októbra 2015, doručeným okresnému súdu 9. novembra 2015, v ktorom uviedol, že ide o skutkové a právne zhodnotenie procesných postupov orgánov činných v trestnom konaní a súdov a proti jeho obsahu nemá žiadne námietky.

Vyjadrenie JUDr. Potockého bolo zaslané Z. K. a ostatným stranám konania, ktoré sa k nemu ďalej nevyjadrovali.

Najvyšší súd ako súd dovolací (§ 377 Tr. por.) pred vydaním rozhodnutia o dovolaniach skúmal procesné podmienky pre ich podanie a zistil, že dovolania sú prípustné (§ 368 ods. 1, ods. 2 písm. a/, písm. h/, § 566 ods. 3 Tr. por.), boli podané oprávnenou osobou (§ 369 ods. 2 písm. b/, § 369 ods. 5 Tr. por.), v zákonom stanovenej lehote (§ 370 ods. 1 Tr. por.) a na zákonom určenom mieste (§ 370 ods. 3 Tr. por.). Dovolania súčasne spĺňajú podmienky podľa § 373 ods. 1, ods. 2 a § 371 ods. 4 Tr. por., ako aj obsahové náležitosti uvedené v § 374 Tr. por., a nie je dôvod na postup podľa § 382 písm. a/, b/, d/, e/, ani f/ Tr. por.

Dovolací súd preskúmajúc obe dovolania, ktorých dovolacie dôvody vrátane ich obsahového vymedzenia boli v podstate totožné, dospel k záveru, že dovolacie námietky nie sú opodstatnené a oba mimoriadne opravné prostriedky treba odmietnuť, pričom sa nevyjadroval osobitne k jednotlivým dovolaniam, ale zvlášť ku každému dovolaciemu dôvodu.

Podľa § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por. dovolanie možno podať, ak zásadným spôsobom bolo porušené právo na obhajobu.

Konštantná judikatúra dovolacieho súdu právo na obhajobu v zmysle citovaného dovolacieho dôvodu chápe ako vytvorenie podmienok pre plné uplatnenie procesných práv obvineného a jeho obhajcu a zákonný postup pri reakcii orgánov činných v trestnom konaní a súdu na uplatnenie každého obhajovacieho práva. Právo na obhajobu garantované čl. 6 ods. 3 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd ako aj čl. 50 ods. 3 Ústavy nachádza svoj odraz v celom rade ustanovení Trestného

poriadku upravujúcich jednotlivé čiastkové obhajovacie práva v rôznych štádiách trestného konania. Prípadné porušenie niektorého z nich, pokiaľ sa to zásadným spôsobom neprejaví na postavení obvineného v trestnom konaní, samo osebe nezakladá dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por. O zásadné porušenie práva na obhajobu ide najmä v prípade, keď obvinený nemal v konaní obhajcu, hoci v jeho trestnej veci boli splnené dôvody povinnej obhajoby v zmysle § 37 Tr. por., a zároveň orgány činné v trestnom konaní alebo súd v tomto čase reálne vykonávali úkony trestného konania, ktoré smerovali k vydaniu meritórneho rozhodnutia. Prípadne ak ide o iné pochybenie súdu alebo orgánov činných v trestnom konaní, v dôsledku ktorého dôjde k odňatiu alebo znemožneniu riadneho uplatnenia procesných práv obvineného, pričom intenzita takehoto porušenia musí dosahovať stupeň zásadnosti, teda takéto porušenie musí kardinálnym, kľúčovým spôsobom zasiahnuť do možnosti obvineného uplatniť jeho základné právo brániť sa proti tvrdeniam obžaloby.

Obvinený i jeho družka v rámci uvedeného dovolacieho dôvodu namietali nevykonanie obvineným navrhovaných dôkazov, konkrétne evidencie a lustrácie úkonov A. R. a lustrácie evidenčných záberov z laserového rýchlomeru značky Lidar.

V súvislosti s predmetnou námietkou treba podotknúť, že túto nemožno úspešne uplatniť v rámci dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por. Za porušenie práva na obhajobu v zmysle § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por. totiž nemožno považovať obsah a rozsah vlastnej úvahy orgánu činného v trestnom konaní alebo súdu o voľbe použitých dôkazných prostriedkov pri plnení povinnosti podľa § 2 ods. 10 Tr. por., resp. práva podľa § 2 ods. 11 Tr. por. Ak by záver orgánu činného v trestnom konaní alebo súdu učinilý v zmysle § 2 ods. 12 Tr. por. o tom, že určitú skutkovú okolnosť považuje za dokázanú a že ju nebude overovať ďalšími dôkazmi, zakladal opodstatnenosť dôvodu dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por., odporovalo by to viazanosti dovolacieho súdu zisteným skutkom v zmysle § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por., ktorá súvisí so zásadou, že účelom dovolacieho konania je posudzovanie právnych otázok, nie posudzovanie správnosti a úplnosti zistenia skutkového stavu. Súd vykonávajúci dokazovanie vo veci čo do rozsahu dokazovania nie je viazaný návrhmi strán či ich názormi. Je výlučne na jeho zvážení, vykonanie ktorého z dôkazov má pre rozhodnutie veci podstatný význam a vykonanie ktorého naopak nie je právne významné, keďže pre vydanie rozhodnutia nie je podstatné, koľko dôkazov je vykonaných, ale aká je ich dôkazná sila (argumenta ponderantur, non numerantur).

Ak však ide o uplatnenie práva na obhajobu spočívajúce v navrhovaní dôkazov, zodpovedá mu povinnosť orgánov činných v trestnom konaní a súdu zaoberať sa každým dôkazným návrhom a najneskôr pred meritórnym rozhodnutím tomuto návrhu buď vyhovieť alebo ho odmietnuť, resp. rozhodnúť, že sa ďalšie dôkazy vykonávať nebudú, s adekvátnym odôvodnením takehoto postupu. V tejto súvislosti z obsahu spisového materiálu vyplýva, že súdy nižšieho stupňa sa s návrhmi obvineného na vykonanie dokazovania riadne vysporiadali. Konkrétne zo zápisnice o hlavnom pojednávaní konanom 31. marca 2015 je zrejmé, že súd prvého stupňa odmietol vykonať dôkaz zadovážením lustrácie úkonov, ktoré svedok R. vykonával v čase cestnej kontroly obvineného. Vykonanie dôkazu bolo odmietnuté s poukazom na § 272 ods. 3 Tr. por., podľa ktorého súd odmietne vykonať dôkaz, ktorý sa týka okolnosti nepodstatnej pre rozhodnutie alebo okolnosti, ktorú možno zistiť inými, už skôr navrhnutými dôkazmi. Z rovnakého dôvodu bol odmietnutý návrh na doplnenie dokazovania záznamom z laserového rýchlomeru LIDAR, záznamom o zistených priestupkoch a spôsobe ich vybavenia z 20. apríla 2014 na verejnom zasadnutí konanom 22. júla 2015 na krajskom súde. Súdy nižšieho stupňa dôvody odmietnutia podrobne vysvetlili aj v odôvodnení svojich rozhodnutí (str. 11 prvostupňového a str. 9 druhostupňového rozhodnutia), čím dostatočne ozrejmili dôvody pre aplikáciu § 272 ods. 3 Tr. por. Takýto postup súdov nižšieho stupňa sa preto nejaví ako arbitrárny (svojvoľný) či neodôvodnený, naopak, je v súlade so zákonom, preto ním nemohlo dôjsť k porušeniu práva na obhajobu.

Dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por. teda naplnený nebol.

Dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. e/ Tr. por. je daný vtedy, ak vo veci konal alebo rozhodol orgán činný v trestnom konaní, sudca alebo prísediaci, ktorý nebol vylúčený z vykonávania úkonov trestného konania, hoci vylúčený mal byť. Vylúčenie sudcu v zmysle § 31 Tr. por. predstavuje výnimku

z ústavnej zásady, podľa ktorej nesmie byť nikto odňatý zákonnému sudcovi, preto sudca môže byť vylúčený z prejednávania a rozhodovania pridelenej veci celkom výnimočne, iba zo závažných dôvodov predpokladaných v § 31 Tr. por., ktoré dôvody mu bránia rozhodovať v súlade so zákonom objektívne a nezaujato. Predpokladom pre vylúčenie je v zmysle § 31 ods. 1 Tr. por. skutočnosť, že možno mať pochybnosti o nezaujatosti pre pomer k prejednávanej veci alebo k osobám, ktorých sa úkon priamo týka, k obhajcovi, zákonnému zástupcovi, splnomocnencom alebo pre pomer k inému orgánu činnému v tomto konaní. Dôvodom na vylúčenie je aj činnosť v inej pozícii v prejednávanej veci, prípadne na orgáne vyššieho stupňa (§ 31 ods. 2 a 3 Tr. por.).

Inštitút vylúčenia sudcov z vykonávania úkonov trestného konania je jedným z prostriedkov zabezpečenia ústavnej požiadavky nestrannosti sudcov v konaní. Nestrannosť možno definovať ako absenciu predsudku, zaujatosti, a možno ju posudzovať jednak z hľadiska vnútorného psychického vzťahu sudcu k veci a k jednotlivým subjektom konania, t.j. z hľadiska toho, čo si sudca myslí pro foro interno (ide o tzv. subjektívny prístup), a na druhej strane z hľadiska vonkajších záruk nestrannosti, ktoré sudca poskytuje (tzv. objektívny prístup). Zaujatosť sudcu vo vzťahu k veci sa dá označiť ako stav, keď je sudca osobne zainteresovaný na výsledku konania, keď má na výsledku konania osobný záujem alebo vopred také poznatky o veci, ktoré by mal získať až v priebehu konania a ktoré môžu ovplyvniť jeho nestrannosť v rozhodovaní, a podľa ustálenej súdnej praxe aj skutočnosť, že sudca bol sám poškodený trestným činom, ktorého sa majú týkať procesné úkony, resp. ním boli poškodené jemu blízke osoby. Zaujatosť sudcu vo vzťahu k subjektom konania predpokladá určitý právne významný (t. j. priateľský, príbuzenský alebo iný intenzívny), konkrétny vzťah, v dôsledku ktorého vzniká objektívna pochybnosť o jeho nestrannosti.

Dovolatelia zhodne namietali zaujatosť sudkyne súdu prvého stupňa JUDr. Z. F. pre jej pomer k veci spočívajúci v tom, že jej manžel je príslušníkom Policajného zboru, čo sa malo premietnuť do sympatií voči svedkom Z. N. a A. R. ako príslušníkom Policajného zboru, a tým malo dôjsť k porušeniu práva na nestranné a spravodlivé rozhodnutie.

Dovolací súd uvedenú námietku preskúmal a dospel k záveru, že táto nie je opodstatnená. Z obsahu spisu nevyplývajú žiadne skutočnosti predpokladané ustanovením § 31 ods. 1 Tr. por., ktoré mohli privodiť pochybnosti o nezaujatosti a nestrannom rozhodovaní menovanej sudkyne. Skutočnosť, že jej manžel je (alebo nie je) príslušníkom Policajného zboru (ktorá skutočnosť navyše v konaní ani nebola skúmaná a preukázaná), nie je sama osebe spôsobilá založiť pomer sudkyne k prejednávanej veci v zmysle § 31 ods. 1 Tr. por., keďže tu absentuje existencia konkrétneho priameho vzťahu k veci či záujem na jej prejednaní. Dovolatelia pomer zaujatosti vyvodzujú zo samotnej existencie vzťahu (prirodzeného pomeru) k osobe blízkej (k manželovi), ktorá však s predmetným konaním nie je nijakým spôsobom prepojená a nie je ani jeho stranou.

Dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. e/ Tr. por. teda nie je daný.

Podľa § 371 ods. 1 písm. g/ Tr. por. dovolanie možno podať, ak rozhodnutie je založené na dôkazoch, ktoré neboli súdom vykonané zákonným spôsobom.

Dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. g/ Tr. por. sa vzťahuje k najdôležitejšej fáze trestného konania - k dokazovaniu. Dokazovanie prebieha v štyroch etapách. Prvou je vyhľadávanie dôkazov, druhou ich zabezpečenie, treťou ich vykonávanie a poslednou etapa hodnotenia dôkazov. Dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. g/ Tr. por. sa týka predovšetkým tretej etapy dokazovania, t. j. vykonávania dôkazov súdom, ale zahŕňa aj predchádzajúce dve štádiá dokazovania (vyhľadávanie a zabezpečovanie), lebo dôkazy zadovážené v rozpore so zákonom, eventuálne získané nezákonným donútením alebo hrozbou nie sú v trestnom konaní použiteľné a hodnotiteľné. V rámci uvedeného dovolacieho dôvodu sa preto skúma predovšetkým postup orgánov činných v trestnom konaní a súdu pri získavaní a vykonávaní dôkazov, ktoré slúžili ako podklad pre rozhodnutie vo veci. Pokiaľ ide o porušenie zákona, v tejto súvislosti najvyšší súd už stabilne v rámci svojej rozhodovacej činnosti zdôrazňuje, že také porušenie by malo svojou povahou a závažnosťou zodpovedať porušeniu práva na

spravodlivý proces v zmysle čl. 6 Dohovoru, čomu napokon zodpovedá i samotná povaha dovolania ako mimoriadneho opravného prostriedku. Z uvedeného potom logicky vyplýva, že nesprávny procesný postup súdu pri vykonávaní dôkazov môže byť úspešným dovolacím dôvodom len vtedy, ak mal negatívny materiálny dopad na práva obvineného.

Dovolatelia naplnenie dovolacieho dôvodu inter alia videli v tom, že svedkom Z. K. a R. K. v rámci výsluchov neboli kladené relevantné otázky; svedok A. R. bol do konania pribratý až v štádiu hlavného pojednávania; vina nebola v konaní preukázaná; správa o výsledku objasňovania priestupku bola rozporná; orgány činné v trestnom konaní nevykonali všetky úkony smerujúce k vypátraniu svedka Z.. Napokon obvinený namietol i výpoveď svedka Q. C., vyšetrovateľa, ktorá podľa neho nemá povahu právne relevantného procesného úkonu, keďže jeho postavenie je nezlučiteľné s postavením svedka.

Po preskúmaní uvedených námietok, s ohľadom na obsah spisového materiálu, dovolací súd dospel k záveru, že ani dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. g/ Tr. por. nebol naplnený. Jednotlivé dôkazy, o ktoré súdy opreli výroky o vine a treste u obvineného, boli zabezpečené a vykonané v súlade s Trestným poriadkom a v súlade so zásadami trestného konania vrátane zásady kontradiktórnosti. Výsluchy jednotlivých svedkov prebehli v zmysle ustanovenia § 131 a nasl. Tr. por., pričom svedkovia boli riadne poučení o svojich právach a povinnostiach podľa § 127 a nasl. Tr. por. a obvinený mal v konaní pred súdom možnosť klásť im otázky a k ich výpovediam sa vyjadriť. Pokiaľ ide o kladenie otázok, Trestný poriadok nevy vymedzuje ich rozsah, len spôsob a negatívnu úpravu druhu položenej otázky (§ 132 ods. 2 Tr. por.). Rozsah závisí od konkrétnych okolností prípadu a potrieb dokazovania, pričom svedka možno vypočúvať len do miery nevyhnutnej pre trestné konanie (§ 132 ods. 2 prvá veta Tr. por.). V rámci realizácie zásady kontradiktórnosti konania má obvinený možnosť klásť svedkom otázky a korigovať tak prípadné nedostatky v tomto smere, preto dovolacia námietka nie je opodstatnená, ale skôr účelová.

Ku skutočnosti, že A. R. bol ako svedok v konaní vypočutý až na hlavnom pojednávaní a nie v prípravnom konaní, treba konštatovať, že táto nemá vplyv na zákonnosť jeho výpovede, pokiaľ bol vypočutý v súlade s procesným predpisom. Dovolací súd poukazuje na § 278 ods. 2 Tr. por., v zmysle ktorého súd môže pri svojom rozhodnutí prihliadať len na skutočnosti, ktoré boli prebraté na hlavnom pojednávaní, a opierať sa o dôkazy, ktoré boli na hlavnom pojednávaní vykonané, nie naopak. Neuskutočnenie procesného úkonu v prípravnom konaní, pokiaľ k nemu následne došlo v konaní pred súdom, nemá vplyv na zákonnosť dokazovania, a pokiaľ má obvinený možnosť sa k nemu vyjadriť tak, ako tomu bolo v prejednávanej veci vo vzťahu k výpovedi svedka A. R., nemá táto skutočnosť negatívny dopad ani na právo obvineného na obhajobu a dodržanie zásady kontradiktórnosti konania. Na margo nezákonnosti výpovede vyšetrovateľa Q. C. treba uviesť, že táto, rovnako ako výpovede ostatných svedkov, bola vykonaná procesne predpísaným spôsobom a v súlade so zákonom. Potreba vypočuť Q. C. vznikla v priebehu konania, na podnet svedkov súrodencov K., za účelom zistenia okolností, za ktorých boli uskutočnené ich výsluchy. Výpoveď vyšetrovateľa v tomto kontexte nemala slúžiť ako podklad pre výrok o vine a treste, ale na objasnenie priebehu úkonov prípravného konania. Z obsahu prvostupňového rozhodnutia nepochybne vyplýva, že výrok o vine obvineného súd založil primárne na výpovediach svedkov Z. N. a A. R., ale aj na ďalších, najmä listinných dôkazoch, preto sa uvedená námietka javí ako neopodstatnená. Pokiaľ ide o obvineným citované rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 1 Tdo V 16/2011 a 1 To 3/2015, dovolací súd uvádza, že v predmetných veciach neboli dané totožné skutkové a právne okolnosti prípadu ako v prejednávanej veci. Citované závery týkajúce sa použiteľnosti výpovedí príslušníkov PZ (vyšetrovateľov) bola v rozsudku najvyššieho súdu z 19. júna 2012, sp. zn. 1 Tdo V 16/2011, hodnotená v kontexte porušenia práva na obhajobu z dôvodu nevyrozmeneň obhajcov o úkone a z tohto dôvodu (nevyrozmeneň obhajcov o úkone) bolo vyslovené (okrem iného) i porušenie práva na obhajobu podľa § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por. Dovolací súd konštatoval, že „V danej veci nesplnenie zákonných povinností policajtov pre nich vyplývajúcich z ustanovenia § 213 ods. 3 Tr. por. nie je možné zhojiť ich svedeckou výpoveďou, ktorou sa má dokázať, že si ich splnili. Dovolací súd bez akýchkoľvek pochybností dospel k záveru, a to zhodne s dovolacími námietkami obhajoby, že výpovede svedkov K. z prípravného konania vykonané v neprítomnosti obhajcov, ktorí neboli príslušníkmi policajného zboru riadne vyrozumení o vykonávaní týchto úkonov, sú zásadným porušením práva na obhajobu, lebo tieto úkony viedli priamo k rozhodnutiu vo veci.“

Dovolací súd v tomto prípade nevyslovil existenciu nezákonnosti takýchto dôkazov.

Dovolatelia namietali aj dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por., teda nesprávne právne posúdenie zisteného skutku alebo nesprávne použitie iného hmotnoprávneho ustanovenia, pričom tento dovolací dôvod obsahovo vymedzili s poukazom na to, že svedkovia súrodenci K. sa vyjadrili len k podstatným veciam a okolnostiam, a otázka, či sa svedok A. R. nachádzal pri cestnej kontrole, im bola položená až na hlavnom pojednávaní. Napriek tomu konajúca sudkyňa tieto skutočnosti vyhodnotila ako rozpory v ich výpovediach. Rovnako zo skutkových zistení oboch súdov nižšieho stupňa majú vyplývať zásadné nedostatky v preukazovaní znakov trestného činu, najmä skutočnosti, že skutok spáchal obvinený.

Podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. dovolanie možno podať, ak rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia; správnosť a úplnosť zisteného skutku však dovolací súd nemôže skúmať a meniť.

Nesprávnym právnym posúdením zisteného skutku a použitie iného hmotnoprávneho ustanovenia je pochybenie súdu pri aplikácii práva na skutok, ktorý bol zistený a v potrebnom rozsahu objasnený, a to v takej intenzite, že to zásadne ovplyvnilo postavenie obvineného (a contrario § 371 ods. 5 Tr. por.). O nesprávnu právnú aplikáciu ide najmä vtedy, ak bol skutok v napadnutom rozhodnutí kvalifikovaný ako trestný čin, hoci o trestný čin nešlo, alebo ak išlo o iný trestný čin, než ten, ktorý sa nachádza v právnej vete napadnutého rozhodnutia, teda ak skutok ustálený súdmi v pôvodnom konaní bol subsumovaný pod nesprávnu skutkovú podstatu trestného činu upravenú v Trestnom zákone, pričom takáto nesprávna subsumpcia bola v neprospech obvineného. V tejto súvislosti však treba podotknúť, že dovolací súd pri preskúvaní uvedeného dovolacieho dôvodu nie je oprávnený preskúmať správnosť a úplnosť zisteného skutku, čo je explicitne vyjadrené i v ustanovení § 371 ods. 1 písm. i/ veta za bodkočiarkou Tr. por. Zabezpečiť správnosť a úplnosť skutkových zistení a následne ustáliť skutok je vecou súdu prvého, prípadne druhého stupňa, a dovolací súd už nie je oprávnený zistený skutok skúmať ani prehodnocovať, ale musí ho ako správny prezumovať a vychádzať z neho. Rovnako to platí o hodnotení dôkazov vykonaných súdmi nižšieho stupňa, ktoré sú predpokladom pre ustálenie skutkových záverov. Uvedené vyplýva predovšetkým z charakteru dovolania ako mimoriadneho opravného prostriedku, ktorý je určený k náprave výslovne zákonom uvedených procesných a hmotnoprávných väd, nie na revíziu skutkových zistení, ani na preskúvanie vykonaného dokazovania. Dovolanie má byť skutočne len výnimočným prelomom do inštitútu právoplatnosti, ktorá v pozícii základnej vlastnosti súdneho rozhodnutia predstavuje jeho nezmeniteľnosť a záväznosť ako prejavy stability právnych vzťahov a právnej istoty v právnom štáte.

Z podstaty dovolateľmi tvrdených námietok vyplýva, že smerujú proti správnosti a úplnosti zisteného skutku a rozsahu vykonaného dokazovania, preskúvanie ktorých je v zmysle uvedeného dovolacím súdom neprípustné. Dovolací súd po preskúvaní veci nezistil v rozhodnutiach súdov nižších stupňov také pochybenia, ktoré by znamenali naplnenie dôvodov dovolania v zmysle uvedeného ustanovenia. Z vymedzenia skutku tak, ako bol ustálený, je jednoznačné, že je trestným činom a že obvinený naplnil jeho skutkovú podstatu tak, ako je vymedzená v Trestnom zákone, teda k nesprávnej aplikácii práva zo strany súdu nedošlo. Rozhodnutie súdu prvého stupňa i súdu odvolacieho sú v tomto zmysle plne v súlade so zákonom.

Ani dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. preto naplnený nebol.

Obvinený osobitne namietal aj dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por., ktorý mal spočívať v tom, že jeho odvolanie bolo zamietnuté, hoci bolo v celom rozsahu dôvodné po hmotnoprávnej a procesnoprávnej stránke.

Podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. dovolanie možno podať, ak odvolací súd zamietol odvolanie podľa § 316 ods. 1, hoci na to neboli splnené zákonné dôvody, alebo zobral na vedomie späťvzatie odvolania obhajcom alebo osobou uvedenou v § 308 ods. 2 napriek tomu, že obvinený nedal výslovný súhlas na

späťvzatie odvolania. Dôvodom dovolania je v tomto prípade nesprávny procesný postup odvolacieho súdu pri preskúvaní základných podmienok podania odvolania, pre nedostatok ktorých je opravný prostriedok z procesných dôvodov bez jeho meritórneho preskúmania zamietnutý, hoci byť nemal.

V prejednávanej veci Krajský súd v Žiline rozhodol rozsudkom z 22. júla 2015, sp. zn. 2 To 38/2015, ktorým vo vzťahu k obvinenému zrušil napadnuté prvostupňové rozhodnutie vo výroku o treste a sám rozhodol, odvolanie obvineného a jeho družky ako nedôvodné podľa § 319 zamietol a zamietol aj odvolanie R. K. ako odvolanie podané neoprávnenou osobou podľa § 316 ods. 1 Tr. por. Z uvedeného je zrejmé, že vo vzťahu k obvinenému odvolací súd nepostupoval podľa § 316 ods. 1 Tr. por., ale jeho odvolanie meritórne preskúmal, pričom ho ako nedôvodné podľa § 319 Tr. por. zamietol. V tomto prípade preto nemohlo dôjsť k naplneniu § 371 ods. 1 písm. l/ Tr. por.

Napokon, pokiaľ ide o ostatné námietky dovolateľov (nepravdivosť a nehodnovnosť výpovedí svedkov a rozpory v nich, dôkazná núdza, neaplikácia zásady in dubio pro reo, nedostatky skutkových zistení, hodnotenie dôkazov), dovolací súd podotýka, že tieto takisto smerujú proti rozsahu dokazovania a spôsobu hodnotenia dôkazov súdmi nižšieho stupňa, ktoré v tomto prípade nie je možné preskúmať z hľadiska žiadneho dovolacieho dôvodu (§ 371 ods. 1 písm. i/ veta za bodkočiarkou Tr. por.); výnimkou je len § 371 ods. 3 Tr. por.

Na základe vyjadreného najvyšší súd dospel k záveru, že v rozsahu námietok obvineného a jeho družky Z. K. nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371 Tr. por., a preto obe dovolania podľa § 382 písm. c/ Tr. por. na neverejnom zasadnutí ako nedôvodné odmietol.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.